

Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù

Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù được thành lập ngày 1/9/1953 Tại Trường Bưởi, Hà Nội. Phần nhân sự gồm khoảng 1080 người lấy từ những quân nhân thuộc Tiểu Đoàn 3 Nhảy Dù Thuộc Địa (3e Bataillon de parachutistes coloniaux – 3BPC. Tiểu đoàn này bị giải tán ngày 31/8/1953 và tái thành lập ngày 1/6/1955 tại Monte de Marsan, France sau đó được gởi sang Algeria) và Đại Đội 23 Nhảy Dù Đông Dương (23e Compagnie Indochinoise Parachutiste – 23 CIP). Đại đội này trở thành Đại Đội thứ tư của TĐ5ND. Các cấp chỉ huy từ TĐ3ND thuộc địa vẫn giữ nguyên vị trí chỉ huy khi chuyển sang TĐ5ND-VN.

Tiểu Đoàn Trưởng đầu tiên là Capitaine Jacques Bouvery từ 1/9/1953 - 15/12/1953; Commandant André Botella: 20/12/1953 đến 5/1954; Capitaine Tholy: 6/1954 – 7/1954; Capitaine Lesaux: 7/1954 đến khi chuyển sang Sĩ quan Việt Nam.

Đa số thành phần trong tiểu đoàn tân lập này là người Pháp. Vì vậy mà TĐ5ND có thể tham dự chiến trận ngay không như các TĐ Nhảy Dù-VN tân lập khác đồng thời phải trải qua thời kỳ trang bị và huấn luyện.

Ngày 23/9/1953 toàn bộ TĐ5ND tham dự cuộc hành quân “Brochet” gồm có 18 Tiểu Đoàn nhằm mục đích giải tỏa an ninh khu vực Châu Thổ Sông Hồng dọc theo kinh đào “Ke Sat”. Tiểu đoàn thiệt mất 21 quân nhân tử trận và 57 bị thương. Sau đó Tiểu đoàn được bổ sung quân số nhanh chóng bằng những quân nhân VN và trở lại phi trường Bạch Mai để ứng chiến.

Trong khoảng thời gian từ 27/9 đến 29/9/1953, TĐ5ND-VN cùng với 2 Tiểu Đoàn Nhảy Dù khác của Pháp khai triển cuộc hành quân “Brochet II” tại khu vực “Song Dinh Hao”, Tỉnh lộ 192, 17 và làng “An Ve”, từ 29/9 đến 4/11/1953 tiếp tục tham dự các trận đánh kế tiếp “Brochet III” rồi “Brochet IV”. Đến ngày 12/11 Tiểu đoàn rút về Hà Nội chuẩn bị tham dự trận Điện Biên Phủ.

Ngày 23/11/1953 TĐ5ND-VN do Thiếu Tá Botella làm TĐT, cùng với trên 4,560 lính Nhảy Dù khác nhảy xuống căn cứ Điện Biên Phủ trong một cuộc hành quân nhảy dù lớn nhất từ sau Đệ Nhị Thế Chiến gọi là Chiến dịch CASTOR để thiết lập cứ điểm Điện Biên Phủ.

Ngày 25/1/1954, TĐ5ND trở lại Hà Nội để canh giữ an ninh quanh Phi Trường Bạch Mai cho đến ngày 13/3/1954 TĐ5ND-VN lại nhảy xuống Điện Biên Phủ một lần nữa trong nỗ lực tăng viện giải vây cho căn cứ này. Khi ĐBP thất thủ, TĐ5ND hoàn toàn tan rã và được tái thành lập vào ngày 21/7/1954 tại Huế và sau đó di chuyển về Nha Trang để tham gia vào Liên Đoàn Nhảy Dù Việt Nam. Sau này, bản doanh của TĐ5ND là căn cứ Ngô Xuân Soạn ở Tam Hiệp Biên Hòa.

Những trận đánh đáng ghi nhớ của TĐ5ND :

- Sau tháng 7, 1954 thì TĐ5ND cùng các TĐ3, & 7ND từ Bắc Việt di chuyển vào đóng tại Nha Trang. Lúc này, Các sĩ quan Việt Nam đã thay thế người Pháp nắm những chức vụ chỉ huy cao cấp.
- Ngày 25/3/1955 đóng ở Nha Trang được hơn nửa năm trời, thì các đơn vị Nhảy Dù được lệnh di chuyển cấp tốc vào Sài Gòn để dẹp nội loạn Bình Xuyên.

Sau khi đánh đuổi quân phiến loạn Bình Xuyên khỏi Sài Gòn - Chợ Lớn, Trung Úy Nguyễn Văn Viên được thăng cấp Đại Úy thực thụ. Sau đó Đại Úy Viên trao quyền chỉ huy TĐ5ND cho Thiếu Tá Nguyễn Chánh Thi. Đại Úy Nguyễn Văn Viên về chỉ huy TĐ6ND thay Đại Úy Thạch Con (bỏ sang Kampuchea làm Tư Lệnh Lực lượng Nhảy Dù xứ này).

- Ngày 21/9/1955 Thiếu Tá Nguyễn Chánh Thi được Tổng Thống Diệm chỉ định làm Chi Huy Phó Liên Đoàn Nhảy Dù chỉ huy 3 Tiểu Đoàn 1,5&6 tham gia chiến dịch Hoàng Diệu tảo thanh lực lượng Bình Xuyên đến 24/10/1955 tại Rừng Sác. Trong chiến dịch này Đại Úy Ngô Xuân Soạn chỉ huy TĐ5ND.
- Ngày 12/12/1959 Lữ Đoàn Dù được lệnh hành quân vào chiến khu D giải tỏa áp lực địch và tiếp viện Trung Đoàn 10/SĐ7. TĐ5 do Đại Úy Ngô Xuân Soạn chỉ huy tiến theo cánh trái trong khi TĐ6ND do Đại Úy Đỗ Kế Giai chỉ huy tấn công vào sào huyệt của VC.
- Ngày 10/11/1960 Đại Úy Ngô Xuân Soạn TĐT/TĐ5ND không đồng ý tham gia vào cuộc binh biến lật đổ chế độ Ngô Đình Diệm nên bị sát hại tại khu vườn cao su phía sau bản doanh của TĐ3ND.
- Ngày 20/9/1961, TĐ5ND cùng Lữ Đoàn Nhảy Dù gồm 3 Tiểu Đoàn do Đại Tá Cao Văn Viên, Tư Lệnh Lữ Đoàn Nhảy Dù trực tiếp chỉ huy nhảy dù xuống chiếm lại tỉnh lỵ Phước Thành.
- Ngày 27/4/1964 TĐ5ND trực thăng vận nhảy vào mặt khu Đổ Xá, thuộc quận Minh Long, tỉnh Quảng Ngãi, phá vỡ căn cứ địa của Bộ Tư lệnh Mặt Trận B1 của Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam (MTGPMNVN), tịch thu 160 súng đủ loại.
- Cuối Tháng 5/1963 Thiếu Tá Hồ Tiêu TĐT, Đại Úy Ngô Quang Trường TĐP kiêm Trưởng Ban 3 đã tấn công vào Ấp Bắc lần 2 đánh tan một lực lượng CS cấp Trung Đoàn. Trong trận này Trung Úy Nguyễn Xuân Hiền bị tử trận.
- Ngày 3/1/1965, Tiểu Đoàn 5 do Thiếu Tá Ngô Quang Trường chỉ huy cùng với Tiểu Đoàn 6 do Thiếu Tá Vũ Thế Quang làm TĐT và Tiểu đoàn 7 do Thiếu Tá Ngô Xuân Nghị làm TĐT dưới sự điều động của Chiến Đoàn 1 Nhảy Dù do Trung Tá Trương Quang Ân làm Chiến Đoàn Trưởng nhảy trực thăng vận càn quét mặt khu Hắc Dịch của Cộng sản trong vùng núi ông Trinh, tỉnh Phước Tuy (Bà Rịa), căn cứ địa của Công Trường 7 MTGPMN. Sau hai ngày chạm súng và TĐ5ND đã gây thiệt hại nặng cho hai Trung Đoàn Q762 và Q762 thuộc Công Trường 7 của Việt Cộng.
- Ngày 30/3/1965 Không vận đến Tam Kỳ Quảng Tín tham dự Hành Quân Quyết Thắng 512, Bác sĩ Đỗ Vinh tử trận.
- Ngày 1/6/1965 Giải cứu đò Ba Gia Quảng Ngãi, TĐ5ND do Thiếu Tá Nguyễn Khoa Nam chỉ huy được tặng phái cho Chiến Đoàn B TQLC.
- Từ ngày 9 đến 15/8/1965 Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù do Thiếu Tá Nguyễn Khoa Nam chỉ huy dưới quyền điều động của Trung Tá Ngô Xuân Nghị Chiến Đoàn Trưởng Chiến Đoàn 2 Nhảy Dù tham gia trận đánh giải tỏa Trại Lực Lượng Đặc Biệt Đức Cơ tại Quân Khu 2 đã bị Cộng quân vây hãm với mục đích ‘Công đồn dã viện’
- Ngày 1/11/1965 TĐ5ND tham gia Chiến đoàn Đặc nhiệm Nhảy Dù (gồm 3 Tiểu Đoàn 3, 5 & 6 ND) do Trung Tá Trương Quang Ân chỉ huy tham dự chiến dịch Ia Drang tại Quân Khu II (giai đoạn I)
- Ngày 30/12/1965 cùng TĐ1ND mở cuộc hành quân An Dân 564 tại vùng tiếp giáp biên giới Miên-Việt tỉnh Hậu Nghĩa. Đánh tan đơn vị địch là tiểu đoàn D9 thuộc Công Trường 9 của VC.
- Ngày 18/1/1966 TĐ5ND do Thiếu Tá Nguyễn Vỹ làm Tiểu Đoàn Trưởng được không vận bằng C130 đến Qui Nhơn để tham dự hành quân Thần Phong 11 trong vùng Bồng Sơn, Tam Quan Tỉnh Bình Bình.
- Ngày 14/5/66 TĐ5ND và 4 TĐ Nhảy Dù khác do Đại Tá Ngô Quang Trường chỉ huy được không vận ra Đà Nẵng và Huế để tái lập trật tự sau vụ việc gọi là biến động miền Trung.
- Ngày 18/5/1967 dưới quyền chỉ huy của Trung Tá Đào Văn Hùng, Chiến Đoàn Trưởng Chiến Đoàn 2 Nhảy Dù, TĐ5ND cùng với Tiểu Đoàn 3 và Tiểu Đoàn 9 tham dự hành quân Lam Sơn 54 trong khu Phi Quân Sự yểm trợ cho việc thiết lập hàng rào điện tử Mc Namara. Trong trận này Thiếu Tá Lê Văn Huệ TĐT/TĐ9ND bị tử trận.
- Ngày 8/11/1967, Chiến Đoàn 3Nhảy Dù do Trung Tá Nguyễn Khoa Nam làm Chiến Đoàn Trưởng gồm ba Tiểu Đoàn 2, 3 và 5 ND được gởi đến tăng viện phía Bắc Tân Cảnh để tấn công Trung Đoàn 24 CSBV tại cao điểm 1416.
- Ngày 30/1/1968 trong trận Tổng Công Kích Tết Mậu Thân, TĐ5ND bảo vệ thành phố Đà Nẵng.
- Ngày 3/6/1968 trong cuộc Tổng Công Kích Mậu Thân đợt 2 vào Sài Gòn, Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù giải tỏa áp lực VC trong vùng chùa Tập Thành Cây Quáo Gia Định.
- Bắt đầu từ ngày 8/2/1971 toàn bộ SĐND gồm 9 Tiểu Đoàn Nhảy Dù và các đơn vị yểm trợ được không vận ra Đông Hà tham dự cuộc Hành Quân Hạ Lào Lam Sơn 719 đến ngày 3/4/1972.

- Ngày 4/4/1971 TĐ5ND do Trung Tá Nguyễn Chí Hiếu làm TĐT được không vận từ Đông Hà đến Dakto cùng với TĐ6 & 11ND để tham dự cuộc Hành quân giải tỏa Căn Cứ 6 ở Kontum.
- Ngày 6/4/1972 trong chiến trận Mùa Hè Đỏ Lửa, TĐ5ND cùng TĐ6 & TĐ8ND được điều động giải vây An Lộc dưới quyền chỉ huy của Đại Tá Lê Quang Lương LĐT/LĐIND đến ngày 12/6/1972
- Ngày 28/5/1972 sau khi giải vây An Lộc, TĐ5ND được không vận ra Huế để tham dự Chiến dịch Lôi Phong hành quân tái chiếm Quảng Trị.
- Ngày 25/7/1972 Trung Tá Nguyễn Chí Hiếu chỉ huy TĐ5ND tấn công vào Cổ Thành Quảng Trị tái chiếm và cắm cờ lên bờ Cổ Thành. Nhưng 2 quả bom do đồng minh thả làm sát hại trên 55 chiến sĩ ưu tú của Đại Đội 51 và 52 Nhảy Dù. Gần phân nửa quân số của TĐ5ND bị thương tích.
- Ngày 15/3/1975, đang trấn đóng tại Đại Lộ Quảng Nam sau chiến trận Thượng Đức được lệnh bàn giao khu vực trách nhiệm cho Lữ Đoàn 369 TQLC và cùng toàn thể LĐ3ND xuống 2 tàu Dương Vận Hạm HQ504 và HQ404 của Hải Quân tại cảng Đà-Nẵng để xuôi Nam về phòng thủ Sài Gòn theo lệnh triệt thoái của bộ TTM.

Chiều ngày 19/3/1975, sau 2 ngày và 3 đêm hải hành, toàn bộ LĐ3ND được lệnh đổ quân xuống Cầu Đá Nha Trang để tăng viện cho mặt trận Quân Khu 2. lập tuyến phòng thủ Khánh Dương.

- Sáng ngày 1/4/1975, TĐ5ND và một vài thành phần thất tán của LĐ3ND về đến Phi Trường Phan Rang và được điều động để lục soát và giữ an ninh khu vực nội vi phi trường và vòng đai từ Bà Râu tới Thị Xã Phan Rang.

Chiều ngày 9/4, Trung Đoàn 4 của Sư Đoàn 2 Bộ Binh, với quân số khoảng 450 người, được điều động thay thế TĐ5ND phòng thủ phía Tây Phi Trường Phan Rang và TĐ5ND được không vận về Biên Hòa để chỉnh bị đơn vị.

Các Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù

1- Trung Úy Nguyễn Văn Viên (9/1954- 23/4/1955) Khi Pháp chuyển TĐ5ND sang cho Quân Đội Quốc Gia Việt Nam ngày 29/9/1954, Trung Úy Nguyễn Văn Viên, sĩ quan phụ tá Tiểu Đoàn Trưởng được đôn lên làm Tiểu Đoàn Trưởng cho đến khi dẹp tan quân phiến loạn Bình Xuyên khỏi Sài Gòn, được thăng cấp Đại Úy rồi chuyển sang TĐ6ND.

2- Thiếu Tá Nguyễn Chánh Thi (23/4/1955 – 9/1955) Ngày 23/4/1955 Đại Úy Nguyễn Chánh Thi được Thiếu Tướng Lê Văn Ty, Tổng Tham Mưu Trưởng Quân Đội Quốc Gia chấp thuận đưa ông từ Ngự Lâm Quân về làm Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù và được thăng cấp Thiếu Tá.

3- Đại Úy Ngô Xuân Soạn (9/1955 - 10/11/1960) Trong chiến dịch Hoàng Diệu (từ 21/9 đến 24/10/1955) tiêu trừ quân Bình Xuyên tại Đặc Khu Rừng Sác, Thiếu Tá Nguyễn Chánh Thi được Tổng Thống Diệm chỉ định làm Chỉ Huy Phó Liên Đoàn Nhảy Dù chỉ huy 3 Tiểu Đoàn 1,5&6 tham gia chiến dịch; ông trao quyền chỉ huy TĐ5ND lại cho Đại Úy Ngô Xuân Soạn làm Tiểu Đoàn Trưởng.

4- Đại Úy Hồ Tiêu (11/11/1960 - 5/1963) Khi Thiếu Tá Ngô Xuân Soạn bị sát hại, Đại Úy Hồ Tiêu đang là Chỉ Huy Trưởng căn Cứ Hoàng Hoa Thám được chỉ định lên thay thế chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng. Đến tháng 5/1963 sau trận Ấp Bắc 2, Trung Tá Hồ Tiêu chuyển sang Sở Liên Lạc / Phòng 7 Bộ Tổng Tham Mưu

5- Đại Úy Ngô Quang Trưởng (5/1963 – 2/1965) Sau chiến thắng trận Ấp Bắc lần 2, Đại Úy Ngô Quang Trưởng đang là TĐP kiêm Sĩ Quan Ban 3 Hành Quân được thăng cấp Thiếu tá và được bổ nhiệm chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù thay cho Trung Tá Hồ Tiêu chuyển sang Lực Lượng Đặc Biệt.

6- Thiếu Tá Hồ Trung Hậu (2/1965-6/1965) Sau trận Hác Dịch Trung Tá Ngô Quang Trưởng được chỉ định làm Tham Mưu Trưởng Lữ Đoàn Nhảy Dù, Thiếu Tá Hồ Trung Hậu thay thế Tr/ Tá Trưởng đảm nhận chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng.

7- Thiếu Tá Nguyễn Khoa Nam (6/1965 – 1/7/1966) Tháng 6/1965 Thiếu Tá Nguyễn Khoa Nam Trưởng Phòng 3 Lữ Đoàn Nhảy Dù được đề cử giữ chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù thay thế Trung Tá Hồ Trung Hậu đến ngày 1 tháng 7 năm 1966 thăng cấp Trung Tá và lên làm chiến đoàn Trưởng Chiến Đoàn 3 Nhảy Dù.

8- Thiếu Tá Nguyễn Vỹ (1/7/1966 – 1970) Khi Trung Tá Nguyễn Khoa Nam được chỉ định thành lập Chiến Đoàn 3 Nhảy Dù vào ngày 1/7/1966 bàn giao chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu Đoàn 5 lại cho

Thiếu Tá Nguyễn Vũ TDP lên thay, đến cuối năm 1970 Thiếu Tá Nguyễn Vũ bàn giao lại cho Thiếu Tá Nguyễn Chí Hiếu.

9- Thiếu Tá Nguyễn Chí Hiếu (1/1971- 8/1972) Thiếu Tá Nguyễn Chí Hiếu đảm nhận chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng trước khi tham dự Trận Hạ Lào đến tháng 7/1972 sau trận tấn công vào cố thành Quảng Trị chuyển sang Sư Đoàn 5 Bộ Binh và bàn giao lại cho Thiếu Tá Bùi Quyền.

10- Thiếu Tá Bùi Quyền (8/1972 - 4/1975) thay thế Trung Tá Nguyễn Chí Hiếu cho đến khi trận Phan Rang bắt đầu vào đầu tháng 4/1975 bàn giao lại cho Thiếu Tá Võ Trọng Em TDP.

11- Thiếu Tá Võ Trọng Em (5/4/1975-30/4/1975) đảm nhận chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng từ sau khi TĐ5ND được Trung Đoàn 4 BB thay thế và rời khỏi Phan Rang đến ngày cuối cùng 30/4/1975.

Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù đã được tuyên dương 6 lần trước Quân Đội do đó Hiệu Kỳ của Tiểu Đoàn 5 đã được gắn dây Biểu Chương màu tam hợp vàng xanh đỏ - Bảo Quốc Huân Chương .

Tài liệu tham khảo:

- 5e bataillon de parachutistes vietnamiens on Wikipedia L'encyclopedie libre
- Insignia of The Republic Of VietNam Airborne Division copyright @ 2002 by Harry F. Pugh
- Phòng vấn trực tiếp một số chiến hữu và Niên Trưởng trong SĐND: Đại Tá Lê Văn Phát, Đại Tá Nguyễn Phẩm Bường, Thiếu Tá Nguyễn Tự Bảo.

Trích từ quyển '**20 NĂM CHIẾN SỰ**' - **Bình chủng Nhảy Dù**

Đại Úy Võ Trung Tín

Tiểu Đoàn Truyền Tin SĐND – 714-856-9202

Đại Úy Nguyễn Hữu Viên

Tiểu Đoàn 3 Nhảy Dù – 714-897-1435

Email: pvotin@gmail.com

Tiểu Đoàn 5 Nhảy Dù hành quân tại Chiến Khu D năm 1956